

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/23/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8721200717
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8721200717.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členov senátu Mgr. Miloša Koleka a JUDr. Zuzany Biščákovvej, v právnej veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., nar. X.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú C. D., E. F. G. H. D., dieťa rodičov: otca I. A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom J. XXXX/XX, XXX XX K. L., K. H., právne zastúpeného JUDr. Mgr. Martinou Tomasovou, advokátkou, Francisciho 3288, 058 01 Poprad, Slovenská republika, a matky B. E., nar. X.X.XXXX, bytom E. XXX/XXX, XXX XX M., E. H., právne zastúpenej JUDr. Milanom Sivým, advokátom, Nám. sv. Egídia 3006/116, 058 01 Poprad, Slovenská republika, o návrhu otca o úpravu styku s malolekým dieťaťom, o odvolaní matky a otca proti rozsudku Okresného súdu Poprad č.k.10P/28/2021-335 zo dňa 7.11.2022, takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje rozsudok vo výrokoch II., IX., X., XI., XII.

II. Mení rozsudok vo výrokoch III. – VIII. tak, že:

Otec je oprávnený stretávať sa s mal. A. v priebehu obdobia prvých 3 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia každý párny týždeň v kalendárnom roku v sobotu od 10:00 hod. do 18:00 hod., v nedeľu od 10:00 hod. do 18:00 hod., pričom si otec dieťa prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky.

Po uplynutí 3 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia je otec oprávnený stretávať sa s mal. A. každý párny týždeň v kalendárnom roku od piatka od 15:00 hod. do nedele do 18:00 hod., pričom si otec dieťa prevezme a odovzdá v mieste bydliska matky.

III. Zrušuje výrok XIII.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Predmetom konania je úprava výkonu rodičovských práv a povinností k spoločnému maloletemu dieťaťu, nepochádzajúcemu z manželstva rodičov, na návrh otca, podaného dňa 12.3.2021. Otec sa podaným návrhom domáhal zverenia maloletej dcéry do striedavej osobnej starostlivosti rodičov v trojtýždňových intervaloch, s osobitnou úpravou počas vianočných sviatkov s tým, že každý z rodičov bude dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok. Zároveň žiadal kontakt s dieťaťom prostredníctvom telefonických hovorov a videohovorov v aplikácii Skype, WhatsApp a Messenger alebo obdobných elektronických komunikačných nástrojov každý pondelok, stredu a piatok min. 30 min od 18-tej do 19-

tej hodiny. Počas striedanej osobnej starostlivosti výživné žiadal neurčiť a napokon nepriznať nárok na náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Poprad ako súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:

„I. Maloleté dieťa - A. B., nar. X.XX.XXXX sa zveruje do osobnej starostlivosti matky, pričom obaja rodičia majú právo mal. dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Otec sa z a v ä z u j e prispievať na výživu mal. A. sumou 200,- eur mesačne, a to vždy k 15. dňu v mesiaci vopred na účet matky, a to počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.

III. Otec je oprávnený stýkať sa s mal. A. v priebehu obdobia prvých 3 mesiacov po právoplatnosti tohto rozhodnutia v rozsahu 1 x za mesiac, a to tretí týždeň v mesiaci v sobotu v čase od 10:00 hod. do 14:00 hod., teda po dobu 4 hodín bez prítomnosti matky, pričom si otec dieťa prevezme v mieste bydliska matky, kde ho aj po ukončení styku odovzdá.

IV. V priebehu ďalších 3 mesiacov nasledujúcich po vyššie uvedenom období je otec oprávnený stýkať sa s mal. A. v rozsahu 1 x za mesiac, a to tretí týždeň v mesiaci v sobotu v čase od 10:00 hod. do 16:00 hod., teda po dobu 6 hodín bez prítomnosti matky, pričom si otec dieťa prevezme v mieste bydliska matky, kde ho aj po ukončení styku odovzdá.

V. V priebehu ďalších 3 mesiacov nasledujúcich po vyššie uvedenom období je otec oprávnený stýkať sa s mal. A. v rozsahu 1 x za mesiac, a to tretí týždeň v mesiaci v sobotu v čase od 10:00 hod. do 18:00 hod., teda po dobu 8 hodín bez prítomnosti matky, alebo 2 dni po sebe po dobu 4 hodín, teda tretí týždeň v mesiaci v sobotu v čase od 10:00 hod. do 14:00 hod. a v nedeľu od 10:00 hod. do 14:00 hod. bez prítomnosti matky, pričom si otec dieťa prevezme v mieste bydliska matky, kde ho aj po ukončení styku odovzdá.

VI. V priebehu ďalších 3 mesiacov nasledujúcich po vyššie uvedenom období je otec oprávnený stýkať sa s mal. A. v rozsahu 2 x za mesiac po dobu 10 hodín, a to 2 nasledujúce dni po sebe, teda tretí týždeň v mesiaci v sobotu v čase od 9:00 hod. do 19:00 hod. a v nedeľu od 9:00 hod. do 19:00 hod. bez prítomnosti matky, pričom si otec dieťa prevezme v mieste bydliska matky, kde ho aj po ukončení styku odovzdá.

VII. Po tomto adaptačnom období je otec oprávnený stýkať sa s mal. A. nasledovne:

VIII. každý páry mesiac bežného kalendárneho roka, každý tretí víkend od soboty od 10:00 hod. do nedele 17:00 hod. a v nepárnom kalendárnom mesiaci bežného roka je otec oprávnený stýkať sa s mal. dieťaťom od piatka od 17:00 hod. až do nedele do 17:00 hod., pričom v párnym mesiaci otec dieťa si prevezme v mieste bydliska matky a tam ho po ukončení styku aj odovzdá a v nepárnom mesiaci bude odovzdanie dieťaťa uskutočňované v meste L. na N. O. E., s výnimkou v mesiacoch máj a september, kedy bude odovzdanie dieťaťa matkou uskutočnené v mieste bydliska otca a po ukončení styku otec matke dieťa v mieste bydliska otca odovzdá.

IX. Počas vianočných sviatkov je otec oprávnený stýkať sa s mal. dieťaťom počas párneho kalendárneho roka od 26.12. od 14:00 hod. do 31.12. do 14:00 hod. a v priebehu nepárneho kalendárneho roka od 31.12. od 14:00 hod. do 5.1. do 14:00 hod. bez prítomnosti matky, pričom otec si dieťa prevezme pri začatí styku v mieste bydliska matky a po ukončení styku si matka dieťa prevezme v mieste bydliska otca.

X. Počas veľkonočných sviatkov je otec oprávnený stýkať sa s mal. A. v priebehu párneho kalendárneho roka od 1. dňa veľkonočných prázdnin do 5. dňa veľkonočných prázdnin bez prítomnosti matky, pričom otec si dieťa prevezme pri začatí styku v mieste bydliska matky a po ukončení styku si matka dieťa prevezme v mieste bydliska otca.

XI. Počas letných prázdnin je otec oprávnený stykať sa s mal. dieťaťom každý kalendárny rok od 10. 7. až do 20.7. a od 10.8. až do 20.8. bez prítomnosti matky, pričom otec si dieťa prevezme pri začatí styku v mieste bydliska matky a po ukončení styku si matka dieťa prevezme v mieste bydliska otca.

XII. Ak pre objektívne zdravotné dôvody nebude možné uskutočniť styk otca s mal. dieťaťom, matka je povinná otca o tom vopred oboznámiť a je povinná poskytnúť otcovi náhradný termín stretnutia s mal. dieťaťom, po predchádzajúcej vzájomnej dohode rodičov.

XIII. V prevyšujúcej časti návrh otca z a m i e t a .

XIV. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.“

3. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil ustanoveniami § 36 ods. 1, § 62 ods. 1 až 5, § 63 ods. 1, 2, § 75 ods. 1, tiež § 25 ods. 1 až 5 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine. Vychádzal z vykonaného dokazovania, preskúmajúc tvrdenia účastníkov, zo správy kolízneho opatrovníka, výsledkov znaleckého posúdenia vzájomných vzťahov rodičov k maloletému dieťaťu, osobnostnej štruktúry rodičov, citového vzťahu dieťaťa k rodičom a tiež posúdenia komunikácie medzi rodičmi navzájom. Za dôvodné považoval súd prvej inštancie zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky, s čím sa otec v priebehu konania napokon stotožnil. Vyživovaciu povinnosť súd určil vo výške dovtedy uhrádzaného výživného otcom v sume 200 Eur, majúcej podklad v osobných, finančných aj majetkových pomeroch otca za súčasného zohľadnenia oprávnených potrieb maloletého dieťaťa. V nadväznosti na odporúčanie znalkyne súd upravil stretávanie otca s maloletým dieťaťom v štyroch adaptačných fázach a napokon v riadnom stretávaní, sledujúc predchádzanie konfliktným situáciám zo strany rodičov, postupné zblížovanie negatívne nastaveného dieťaťa po vzore matky s otcom, prihliadajúc na čo najrovnovážnejšie rozloženie povinností súvisiacich s cestovaním na veľkú vzdialenosť, všetko v záujme zachovania práva maloletého dieťaťa na oboch rodičov.

4. O trovách konania rozhodol súd podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (CMP).

III. Obsah odvolania matky a vyjadrení k odvolaniu

5. Proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie v rozsahu (podľa obsahu) proti výrokom o určení vyživovacej povinnosti otca a úprave stretávania sa otca s maloletým dieťaťom podala odvolanie matka, ktorá navrhla zrušenie rozhodnutia v celom rozsahu z materiálnych aj procesných dôvodov a vrátenie veci, doplnenie dokazovania a nové rozhodnutie vo veci. Odvolateľka namietala, že súd nevykonal dokazovanie na zistenie namietaných skutočností na súdnom pojednávaní dňa 13.9.2021, kedy matka poukazovala na vadné konanie otca maloletého dieťaťa (tvrdenia o tom, že otec berie lieky, týkajúce sa sexuálneho zneužívania a okolnosti, že otec chodí pred maloletou nahý). Nevyhodnotil násilné správanie otca voči nej (matke). Súd nezistil a nešpecifikoval majetkové pomery otca, čo sa odrazilo na určenej výške výživného a na forme preberania maloletého dieťaťa a to v L. a v mieste bydliska otca. Súd nevzal do úvahy, ako dieťa zvládne nábeh úpravy styku s pre ňu síce na papieri otcom, no istým spôsobom cudzím človekom a trvá na tom, aby po adaptačnom období boli vyhodnotené dôsledky a spôsob stretávania sa, navrhla tieto odborne vyhodnotiť a až následne určiť spôsob stretávania sa po roku. Tento návrh podľa matky aj kolízneho opatrovníka súd odignoroval. Matka vyslovila nesúhlas s tým, aby musela voziť dcéru do L. a do K. L. i z dôvodu, že necestuje dlhé cesty autom. Navyše dcéra bude v roku 2024 D.. Poukázala na štýl výchovy otca dieťaťa a odmietanie dcéry tráviť s ním čas. Uviedla, že jedinou rodinou otca je jeho matka a so zvyškom rodiny sa vidí jedenkrát v roku. Aktuálne má navrhovateľ druhé dieťa s novou známosťou. Matka nedôveruje otcovi, že sa vie dobre postarať o dieťa, keďže nikdy nežil s dieťaťom, nebol vychovávaný popri súrodencovi. Poukázala na skutočnosť, že otec má vytvorené podmienky a možnosť stretávať sa s dcérou v jeho byte v D.. Dlhé cesty by boli pre dieťa stresujúce a pre ňu cudzie prostredie, odlúčenie bude ťažko znášať. Nebude jej umožnené tráviť leto s kamarátkami v tábore. Nesúhlasí ani s úpravou stretávania sa otca s dcérou počas Vianoc a Veľkej noci, kedy by bolo dieťa 6-7 dní mimo jej rodiny, keďže dieťa má zvyky a týmto odlúčením sa mu pokazí radosť z týchto sviatkov. Odvolateľka namietala tiež neprimeraný rozsah úpravy, keď dieťa má jednorazovo vycestovať a zotrvať s otcom 6 dní a 6 nocí v rozpore so záverom znalca. Nesúhlasila ani s pridelením náhradného termínu v prípade choroby dieťaťa s tým, že dôjde k narušeniu rovnosti účastníkov, keďže ona sa bude

trápiť v chorobe s dieťaťom, ktoré je v kolektíve často choré a následne ju má odovzdať, aby sa niekto (otec dieťaťa) zahral na vzorného otecka a užil si jej zdravé obdobie.

6. K odvolaniu a vyjadreniam otca, okrem už v konaní uvedeného, matka naďalej prezentuje svoj nesúhlas s ním uvedenými tvrdeniami a tiež návrhmi. Nie je ochotná platiť otcovi maloletého dieťaťa žiadnu cestu. Svoje príjmy preukázala a nič navyše od otca dieťaťa nežiadala, sumu navrhol sám. Len jeden krúžok dcéry stojí 50 Eur za polrok, ďalej strava v škôlke, lyžiarsky výcvik, oblečenie, strava, vitamíny. Namietala účelové vyhotovovanie fotografií dcéry otcom.

IV. Obsah odvolania otca a vyjadrení k odvolaniu

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal odvolanie aj otec maloletého dieťaťa, namietajúc úpravu stretávania sa v rozsahu výrokov III. až VIII. a výroku XIII. a považujúc rozhodnutie v napadnutej časti za skutkovo aj právne nesprávne. Trojmesačné adaptačné obdobie, rozvrhnuté počas jedného roku považuje za neprimerane dlhé a v rozpore so závermi znaleckého posudku a to i rozsahu a spôsobom realizácie stretávania sa s maloletou dcérou. Navrhuje zmeniť výrok III. napádaného rozhodnutia tak, že prvé adaptačné obdobie sa skrúti na obdobie 2 mesiacov s tým, že otec si vyzdvihne maloletú dcéru každý tretí piatok, v mieste predškolského zariadenia najneskôr do 13.00 hod. na časový úsek 4 hodín a následne v uvedený deň dieťa odovzdá v mieste bydliska matky; ďalej zmeniť výrok IV. napádaného rozhodnutia tak, že druhé adaptačné obdobie sa skrúti na obdobie 1 mesiaca s tým, že otec si vyzdvihne maloletú dcéru každý tretí piatok, v mieste predškolského zariadenia najneskôr do 13.00 hod. na časový úsek 6 hodín a následne v uvedený deň maloleté dieťa odovzdá v mieste bydliska matky, zmeniť výrok V. napádaného rozhodnutia tak, že tretie adaptačné obdobie sa skrúti na obdobie 1 mesiaca s tým, že otec si vyzdvihne dcéru každý tretí piatok, v mieste predškolského zariadenia najneskôr do 13.00 hod. na časový úsek 4 hodín a následne v uvedený deň dieťa odovzdá v mieste bydliska matky, a následne v sobotu si prevezme maloletú v mieste trvalého bydliska matky o 10.00 hod. a odovzdá v mieste bydliska matky o 14.00 hod.; zmeniť výrok VI. napádaného rozhodnutia tak, že posledné adaptačné obdobie sa skrúti na obdobie 2 mesiacov, pričom časový úsek realizácie styku otca s dcérou navrhuje ponechať tak, ako je uvedený v napádanom rozsudku súdu prvej inštancie. Miesto preberania v školskom zariadení navrhol kvôli novej konfrontácii s matkou. Ďalšie výroky navrhuje zmeniť, keďže má úprimný záujem v čo najširšom rozsahu sa stretávať so svojou maloletou dcérou a udržiavať s ňou pravidelný a čo najčastejší kontakt. Navrhuje zmeniť výrok VIII. tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou každý párny mesiac bežného kalendárneho roka, a to každý tretí týždeň od piatka, kedy si ju prevezme v mieste školského zariadenia o 15.00 hod., resp. po ukončení vyučovacieho procesu do nedele do 17.00 hod., kedy maloletú odovzdá v mieste bydliska matky. Tiež, otec je oprávnený stýkať sa s maloletou každý nepárny mesiac bežného kalendárneho roka, a to každý tretí týždeň od štvrtka, kedy si ju prevezme v mieste školského zariadenia o 15.00 hod., resp. po ukončení vyučovacieho procesu, následne maloletú dcéru v piatok odvezie do základnej školy na vyučovací proces a po vyučovaní si ju opätovne prevezme zo základnej školy a maloletú dcéru odovzdá matke v nedeľu o 17.00 hod. na N. O. E. F. L., s výnimkou v mesiacoch máj a september, kedy si matka následne od otca preberie maloleté dieťa v mieste bydliska otca na adrese J. XXXX/XX, K. L. (K. H.). Otec následne netrvá na tom, aby matka v zmysle výroku VIII. napádaného rozhodnutia súdu prvej inštancie bola zaviazaná na odovzdanie maloletej otcovi v mesiacoch máj a september bežného kalendárneho roka v mieste bydliska otca, ktorým sú K. L., čo by bolo pre matku vzhľadom na pravidelnú školnú dochádzku maloletej obtiažne. Sám bude zaťažovaný finančnými nákladmi na cestovanie navyše, keď cena najlacnejšieho cestovného lístka za jednu spätočnú cestu vlakom je cca 120 Eur a náklady na použitie osobného motorového vozidla sú iba pri zohľadnení ceny benzínu vo výške cca 200 Eur. Otec si uplatňuje voči matke kompenzáciu cestovných nákladov za mesiac máj a september bežného kalendárneho roka vo výške 120 Eur/mesiac tak, že matka bankovým prevodom uhradí tieto finančné náklady na účet otca, v mesiaci máj za mesiac máj sumu 120 Eur do 15.5. každého bežného kalendárneho roka a v mesiaci september za september sumu 120 Eur do 15.9. každého bežného kalendárneho roka.

8. K odvolaniu matky otec z hľadiska faktov uviedol, že matka výživné vo výške 200 Eur nenamietala v priebehu konania. Matka nezdokladovala naopak svoj príjem za posledných 6 mesiacov a takisto príjmy, ktoré jej plynú z členstva v dozorných orgánoch v obchodných spoločnostiach, podielov v obchodných spoločnostiach, prípadne akcií, taktiež vlastníctvo nehnuteľností. Na matkinej strane nedošlo k preskúmaniu jej pomerov, predovšetkým majetkových a príjmových a jej rodiny. Predkladá listiny týkajúce sa jeho príjmov a majetkových pomerov, ktoré nepredložil iba z dôvodu, že matka

súhlasila s výškou výživného 200 Eur na mesiac. Poukázal na to, že viac ako 2 roky mu nie je umožnené realizovať kontakt s jeho dcérou dôstojným spôsobom, t.j. mimo bydliska matky. Uvedené je ponižujúce a dehonestujúce, a je postavené výslovne na svojvôli matky. O ďalšej vyživovacej povinnosti predložil rodný list dieťaťa.

9. K vyjadreniu kolízneho opatrovníka otec uviedol, že v mesiaci december s dcérou strávil väčší časový rozsah a to viac ako 2 hodiny, pričom dcéru odviezol následne domov, nakoľko bolo neskoro po 19.hodine a plne rešpektuje denný režim svojej dcéry. Vyjadrenie kolízneho opatrovníka vychádza výlučne z vyjadrení matky. Maloletá dcéra si stretnutie s otcom užívala, o čom predložil fotografie. Vo vyjadrení dňa 26.4.2023 otec predložil prehľad o stretnutiach s maloletou od februára 2023 do 15.4.2023, t.j. v priebehu troch mesiacov za 19 dní pobytu otca v D. bolo zrealizovaných 14 stretnutí s maloletým dieťaťom, z toho 4-krát krátke rozlúčenie, všetky prevažne v prítomnosti matky.

V. Vyjadrenie kolízneho opatrovníka

10. Vo vyjadrení zo dňa 9.1.2023 k odvolaniam rodičov maloletého dieťaťa kolízny opatrovník, s poukazom na závery znaleckého dokazovania uviedol, že dieťa by sa malo stretávať so svojim otcom v blízkosti svojho bydliska s tým, že otec vlastní byt v meste D.. Konštatoval narušenú komunikáciu rodičov, skutočnosť, že vzťah s dieťaťom zatiaľ nie je na takej úrovni, aby mohol styk prebiehať v širšom rozsahu, ani jeden z rodičov neuznáva druhého ako plnohodnotného rodiča, nepovažuje za vhodné rozširovanie styku už v priebehu troch mesiacov, v záujme dieťaťa nie je ani niekoľko hodinové cestovanie za otcom a jeho rodinou. Záujmy otca a jeho blízkej rodiny nemôžu prevažovať nad najlepším záujmom dieťaťa. Maloletá bude navštevovať základnú školu a je potrebné úpravu styku prispôsobiť harmonogramu školopovinného dieťaťa. Kolízny opatrovník odporúča rozhodnúť v záujme maloletého dieťaťa.

VI. Hodnotenie odvolacieho súdu

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkmi konania, v ktorých neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako bol vyvesený na úradnej tabuli, pričom dospel k záveru, že rozsudok v jeho napadnutej časti vo výrokoch II., IX., X, XI., XII. je potrebné potvrdiť postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny. V časti odvolaním napadnutých výrokov III. až VIII. je potrebné zmeniť postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 388 CSP a vo výroku XIII. je potrebné zrušiť pre jeho nadbytočnosť.

12. Vo vzťahu k napadnutému rozsudku v tejto časti odvolací súd uvádza, že bol súdom prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistený skutočný stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver, pričom ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič zásadné nezmenilo, preto odvolací súd odkazuje na dôvody prvoinštančného rozhodnutia v uvedenej časti v plnom rozsahu.

13. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu s poukazom na obsah preskúmaného rozsudku i argumenty predstreté v odvolacom konaní bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky na dané skutkové okolnosti pre úpravu styku otca s maloletým dieťaťom v zmysle výrokov súdu prvej inštancie. Zo zisteného skutočného stavu veci jednoznačne vyplýva, že rodičia sú v konflikte, ktorý pretrváva v priebehu celého konania tak, ako to konštatoval už súd prvej inštancie.

14. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

15. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä

- a) úroveň starostlivosti o dieťa,
- b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava,
- c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa,
- d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa,
- e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou,
- f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa,
- g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny,
- h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami,
- i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

16. Rozhodovanie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností v prípadoch, kedy rodičia nie sú schopní sa na výkone rodičovských práv a povinností dohodnúť, musí byť potom hľadaním optimálneho stavu zo strany súdu. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností dbá o to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi. Podľa čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či už je uskutočňovaná verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Zároveň však čl. 9 ods. 3 tohto dohovoru predpokladá, že štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov, udržiavať pravidelné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa. Znamená to potom, že pokiaľ by styk s rodičom negatívne vplýval na záujmy dieťaťa alebo by tu existovala odôvodnená obava z takéhoto negatívneho vplyvu, súd po tomto zistení obligatórne styk maloletého dieťaťa s rodičom obmedzí alebo ho aj zakáže.

17. V preskúmanom prípade má najvyššiu prioritu záujem maloletého dieťaťa. Ten vyhodnocuje súd v každej jednotlivej veci osobitne, za pomoci kritérií, demonštratívne vymedzených zákonodarcom v čl. 5 Zákona o rodine. Každé dieťa má pritom prezumovaný záujem udržiavať a rozvíjať citové väzby s obidvomi rodičmi. Vzhľadom na uvedené súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností opakovane dbá o to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore s inými záujmami dieťaťa.

18. V prípade, keď súdy rozhodujú o úprave styku rodičov s dieťaťom, je nutné vychádzať z toho, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov. Rozhodnutím súdu by tomuto dieťaťu malo byť umožnené stýkať sa s oboma rodičmi v takej miere, aby bol postulát rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Takéto usporiadanie vzťahov je spravidla vždy v „najlepšom záujme dieťaťa“, pričom odchýlky od tohto princípu musia byť odôvodnené ochranou nejakého iného, dostatočne silného legitímneho záujmu, pričom konkrétne skutočnosti, o ktoré sa tento záujem opiera, musia byť v danom konaní preukázané (Uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 56/2017 z 19. januára 2017). Nesúhlas s plnohodnotným stykom druhého rodiča s dieťaťom môže byť relevantný len vtedy, ak je založený na dôvodoch, ktoré sú spôsobilé intenzívnym spôsobom negatívne zasahovať do záujmu dieťaťa. Ak ide o nepreukázaný alebo nepreskúmateľný dôvod, na ktorom je založený nesúhlas rodiča s pravidelným a plnohodnotným stykom druhého rodiča s dieťaťom, alebo sa v konaní preukáže, že ide o nesúhlas spočívajúci v dôvode, ktorý má pôvod len v osobe rodiča a preukázateľne nemá negatívny vplyv na záujem dieťaťa, súdy nemôžu na tomto nesúhlase založiť rozhodnutie. Rodič, ktorý s plnohodnotným stykom dieťaťa s druhým z rodičov nesúhlasí, by mal vierohodne preukázať dôvod svojho nesúhlasu, ktorého relevantnosť súd musí pri rozhodovaní o práve rodiča, ktorému korešponduje právo dieťaťa na plnohodnotný a pravidelný styk s rodičom, vždy skúmať. Súdy preto musia vždy citlivo a maximálne obozretne zvažovať naplnenie podmienok pre ten ktorý model úpravy styku druhého rodiča s maloletým dieťaťom z hľadiska sledovania jeho najlepších záujmov. Je predovšetkým v záujme zabezpečenia úplného a všestranného rozvoja maloletého dieťaťa tak po citovej, rozumovej a emocionálnej stránke a vytvorenia čo najpriaznivejších podmienok pre jeho zdravý

vývoj, aby nebolo vystavované napätým situáciám, stresu, strachu a nebolo nútené čeliť emocionálnym atakom, ktoré ešte vzhľadom na svoj vek a vyzretosť nedokáže samostatne spracúvať a zvládnuť.

19. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že matka svoju odvoláciu argumentáciu týkajúcu sa úpravy styku otca s maloletým dieťaťom postavila na svojom presvedčení, že jednak otec nemá schopnosť náležite sa o dieťa postarať, namieta jeho spôsob výchovy a tiež, že maloleté spoločné dieťa zvládne s ťažkosťami nastavenie stretávania počas dlhšieho časového obdobia za situácie, ktorá medzi rodičmi vznikla, aj vzhľadom na skutočnosť, že je na matku citovo naviazané, a preto nie je vhodné toto dieťa vystavovať dlhodobjšiemu odlúčeniu od matky. K uvedenému odvolací súd konštatuje, že otec má významné miesto v živote maloletého dieťaťa. Otec, či už je prítomný alebo nie, má svoje miesto v živote dieťaťa a toto miesto mu musí dať matka v rôznej podobe, či už prostredníctvom fotiek, porovnaní alebo spomienok, môže o otcovi hovoriť opisne. Nech zažila matka čokoľvek, otec nesmie byť očierňovaný a príčiny neprítomnosti otca môžu byť vysvetlené aj bez zachádzania do detailov. V tejto súvislosti je potrebné podotknúť, že matka v podstate tvrdí, že iba ona je schopná saturovať všetky potreby dieťaťa, avšak podľa názoru odvolacieho súdu má snahu maloletú dcéru k sebe citovo viazať, čím jej môže zabraňovať v individualizačnom procese. Napokon nebolo dokazovaním preukázané, že maloletá dcéra reálne odmietala otca, alebo mala negatívnu skúsenosť s otcom. Tieto konštatovania ostávajú v rovine tvrdení.

20. Za podstatné považuje odvolací súd dať do pozornosti vôľu otca stretávať sa s maloletou v širšom rozsahu, pričom z dokazovania jednoznačne vyplýva, že otec nemá s dcérou negatívny vzťah, a má odôvodnený záujem na tom, aby mal rovnakú možnosť podieľať sa na starostlivosti a výchove. Skutočnosť, že v zmysle vyššie citovaných ustanovení má byť zachované právo dieťaťa na starostlivosti a výchove oboch rodičov aj v prípade, ak spolu nežijú, je skôr ideálna ako reálna. Za predpokladu, že je dieťa zverené do osobnej starostlivosti jedného z rodičov, vždy nastáva nerovnováha v prospech jedného z rodičov. Odvolací súd poznamenáva, že podstatnou je aj skutočnosť, že v konaní nebolo preukázané, že by sa otec o maloletú dcéru nevedel postarať. Akékoľvek pochybnosti matky odvolací súd posúdil ako nedôvodné, nemajúce úplne oporu vo vykonanom dokazovaní a bez hlbšej relevancie. Maloleté dieťa má právo na oboch rodičov a odvolací súd je presvedčený, že nie je možné prijať záver z vykonaných dôkazov o tom, aby bol ohrozený jej zdravý vývoj, pokiaľ súd pristúpi k stanoveniu styku autoritatívnym rozhodnutím súdu. V rovine nepodložených tvrdení ostali aj námietky matky, týkajúce sa tzv. „vadnosti otca“, ktoré neboli zistené, podporené ani v rámci znaleckého posúdenia.

21. V súvislosti s odvolacou argumentáciou matky týkajúcou sa úpravy styku, odvolací súd musí konštatovať, že matka v konaní ničím nepreukázala relevantné dôvody, ktoré by mali viesť k obmedzeniu plnohodnotného a pravidelného styku otca s maloletou, už aj tak svojimi okolnosťami obmedzeného styku otca s dcérou. Odvolací súd zdôrazňuje, že nie je prípustné, aby súd založil svoje rozhodnutie na základe subjektívnych predstáv matky o tom, ako by mal podľa nej styk prebiehať. Odvolací súd zároveň zdôrazňuje, že v tomto prejednávanom prípade jednoznačne nemožno hovoriť o zlom vzťahu medzi otcom a dcérou, ale o konfliktom vzťahu medzi rodičmi navzájom. Na tomto mieste je potrebné uviesť, že každý rodič má určitú ideálnu predstavu o tom, čo je pre jeho dieťa vhodné a čo nie, avšak základom rodičovskej zrelosti je schopnosť akceptovať aj druhého rodiča pri výchove maloletého dieťaťa, s čím súvisí aj prijatie jeho výchovných postupov, ktoré len tým, že sú odlišné, neznamenajú ohrozenie dieťaťa.

22. Odvolací súd dospel jednoznačne k záveru, že nie sú dané dôvody na obmedzenie styku, takýmto zásahom by sa za danej skutkovej situácie vyhládka na pozitívne väzby postupne znižovali. Je potrebné vytvoriť maloletému dieťaťu priestor, aby spoznalo okrem názorov matky aj názory svojho otca a tak aby malo možnosť vlastnej voľby. Odvolací súd v predmetnej veci, rovnako ako súd prvej inštancie, vidí potrebu kontaktu otca s maloletým dieťaťom a v nadväznosti na uvedené skutočnosti konštatuje, že úloha oboch rodičov je v živote maloletého dieťaťa nezastupiteľná a odvolací súd nemá za preukázané, že by tomu bolo inak v predmetnej právnej veci. Záujmom dieťaťa je nepochybné, aby bolo v starostlivosti toho z rodičov, ktorý uznáva úlohu a dôležitosť druhého rodiča v živote dieťaťa a je presvedčený, že i ten druhý rodič je dobrým rodičom. Starostlivosť a výchova o maloleté dieťa predpokladá zabezpečenie nielen materiálnych, ale i nemateriálnych podmienok, ktoré umožňujú rozvíjanie osobnosti maloletého dieťaťa. V procese socializácie maloletého dieťaťa je v zásade nevyhnutná účasť oboch rodičov. Pri nefunkčnej rodine s maloletými deťmi nielen etika príbuzenských vzťahov, ale aj zákon zaväzuje deti k povinnosti svojich rodičov číť a rešpektovať, kým rodičovská zodpovednosť (za riadnu výchovu detí) je prikázaná oboj rodičom; preto, pokiaľ nie sú zistené také skutočnosti, ktoré by viedli k pozastaveniu

výkonu rodičovskej zodpovednosti, nie je dôvod na to, aby rodič, v ktorého priamej starostlivosti maloleté dieťa nie je, aby sa tento rodič s maloletým dieťaťom nestretával, resp. sa stretával len vo veľmi obmedzenom rozsahu. Je dôležité zdôrazniť, že záujem maloletého dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri hľadaní konkrétneho najvhodnejšieho usporiadania vzťahov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom a tento záujem vyžaduje, aby sa na jeho výchove podieľali obaja rodičia, ktorí majú v jeho živote bez pochybností nezastupiteľné postavenie (nález Ústavného súdu Českej republiky vo veci II.ÚS 554/04). Výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté dieťa negatívnym vplyvom. Záujem maloletej na stretávaní sa s otcom odvolací súd vidí najmä v potrebe udržiavania vzťahu medzi rodičom a jeho dieťaťom v zmysle chápania ho ako vzoru a autority, ktorý s rastúcim vekom dieťaťa bude nadobúdať širšie rozmery. Preto, ak má otec záujem sa s dcérou stykať a jeho povahové vlastnosti neodôvodňujú predpoklad, že bude na ňu negatívne vplývať, čo v predmetnom konaní preukázané nebolo, je v záujme dieťaťa bez najmenších pochybností stretávanie umožniť. Tento stav je pre maloleté dieťa prínosný po stránke emočnej, ako aj po stránke intelektuálnej.

23. Odvolací súd chce v tomto smere poukázať na tzv. výchovu prítomnosti či príkladom, ktorá je, ako je vo všeobecnosti známe, tou najúčinnjšou výchovnou metódou. Preto má byť aj rodičovi, ktorý s dieťaťom trvale nežije, umožnený pravidelný a čo najširší kontakt, pretože je to práve množstvo času, počas ktorého je možné realizovať aj neverbálne výchovné pôsobenie rodiča. S poukazom na uvedené odvolací súd uvádza, že prípravou na styk otca s deťmi sa nerozumie len fyzická príprava matky, ktorá má zabezpečiť dieťaťu veci na oblečenie a podobne, ale aj určitá psychická pomoc a psychická príprava na stretávanie sa s druhým rodičom. Pri výkone styku rodiča s maloletým dieťaťom je nevyhnutné vziať na zreteľ zodpovednosť matky, aby v záujme maloletého dieťaťa naň pozitívne vplývala a viedla ho k pozitívnemu vzťahu k otcovi. Dôležitá úloha otca v živote dieťaťa je nepopierateľná, preto je úlohou matky vhodne na dieťa pôsobiť a zdôrazňovať mu dôležitosť stretávania sa s druhým rodičom aj v nadväznosti na budúcu socializáciu dieťaťa v spoločnosti a následných partnerských vzťahoch. Ako vyplýva z obsahu spisu, nie je preukázané, že by otec maloletej nejakým spôsobom ubližoval. Ak je dieťa vo výchove rodiča, ktorý svojím prístupom do určitej miery podporuje dieťa v odmietaní druhého rodiča, niet záruky, že dieťa bude vychovávané v zdravom prostredí. Ide totiž len o skryté pestovanie odmietania až nenávisť, čo je zo strany rodiča a v záujme zdravého vývoja dieťaťa neakceptovateľné, ak neexistujú dôvody na zákaz styku.

24. Odvolací súd v kontexte uvedeného zmenil rozsudok v časti úpravy bežného stretávania sa otca s maloletým dieťaťom, prihliadajúc na vek dieťaťa, tiež nadchádzajúci vznik povinnej školskej dochádzky dieťaťa a vychádzajúc z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie, najmä z výsledkov znaleckého posudku a v súlade s uvedenými právami oboch rodičov, majúc na zreteli najlepší záujem maloletého dieťaťa, upravil zjednodušiť stretávanie oprávneného otca pre dieťa najvhodnejšou formou, akceptujúc odporúčané adaptačné obdobie na zabezpečenie postupného zblížovania otca a dcéry, ktoré po upevnení dôvery má prerásť do stabilizovaného a pravidelného kontaktu, neskôr aj s blízkou príbuznou rodinou na strane otca. Pri určení výšky výživného odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie konštatuje primeranosť určenej vyživovacej povinnosti jednak k dostatočne preukázaným majetkovým pomerom povinného otca, ktorému navyše pribudla ďalšia vyživovacia povinnosť k maloletému dieťaťu (dcére F.), pričom sa ráta aj s výdavkami, vynaloženými otcom na cestu a miesto v D., za účelom stretávania sa s maloletou dcérou a ďalšími do úvahy prichádzajúcimi výdavkami, potrebnými na zabezpečenie výchovy a výživy spoločnej maloletej dcéry.

25. Odvolací súd záverom apeluje na matku, aby sa viac angažovala a snažila v záujme zdravého fyzického a psychického vývoja svojho maloletého dieťaťa o akceptáciu druhého rodiča v jeho živote. Odvolací súd vyjadruje presvedčenie, že plynutím času obaja rodičia nájdu spoločnú reč s cieľom neprenášať vlastné konflikty a nezhody na svoje maloleté dieťa, ktorého psychická a fyzická pohoda by mala byť obom prioritou.

26. Za daného stavu odvolací súd konštatoval čiastočnú opodstatnenosť odvolacích dôvodov matky a aj otca. Súd prvej inštancie dospel pri rozhodovaní v prevažnej relevancii k správny skutkovým zisteniam, vec správne právne posúdil, preto odvolací súd za akceptácie I. výroku rozsudku o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti matky, ktorý nebol odvolaním (podľa obsahu) napadnutý, potvrdil napadnutý rozsudok v II. výroku o určení vyživovacej povinnosti, ďalej vo výroku IX. až XI. o úprave stretávania počas vianočných a veľkonočných sviatkov, tiež vo výroku XII., ktorý v úvode zabezpečí predchádzanie marenia termínu stretnutia pre zdravotné, príp. iné závažné dôvody a informačnou

povinnosťou predíde zbytočným nákladom na cestovanie za účelom stretnutia s dieťaťom, vzhľadom na vzdialenosť bydlísk rodičov a to podľa ustanovení § 387 ods. 1 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP. V časti odvolaní napadnutých výrokov III. až VIII. odvolací súd zmenou rozhodnutia navodil komplexne stav akceptácie možností oboch rodičov na zabezpečenie čo najmenej problémového stretávania sa otca s maloletým dieťaťom (§ 388 v spojení s § 2 CMP). Napokon odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku XIII. ako nadbytočné, keďže rozhodnutím došlo k vyčerpaniu rozsahu návrhu (po jeho ustálení v priebehu konania) i k úprave rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu v potrebnom rozsahu podľa § 389 v spojení s § 2 CMP.

27. O trovách prvoinštančného ako aj odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ustanovení § 52, § 58 CMP a § 396 ods. 2 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

28. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).